

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.181/2015/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a Káldi és Rumi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Káldi Dávid ügyvéd) által képviselt **felperes neve, székhelye** szám alatti székhelyű felperesnek – az Ecsedi & Ács Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Ács Balázs ügyvéd) által képviselt **alperes neve, székhelye** alperes ellen szerződésből eredő követelés iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2015. február 4. napján kelt 6.G.40.003/2015/4. számú ítélete ellen a felperes részéről 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 500.000,- (Ötszázezer) Ft másodfokú perköltséget.

A felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 2.278.800,- (Kettőmillió-kettőszázhetvennyolcezer-nyolcszáz) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S:

A peres felek, mint beruházók és a **A... Rt.**, mint lebonyolító között 2005. március 31. napján megállapodás jött létre. Eszerint a felek 2003. április 10. napján együttműködési megállapodást kötöttek, melyben egyebek mellett rendelkeztek arról, hogy közös beruházásban legkésőbb 2005. szeptember végéig a **X... Szabadidőközpont** területén egy 600 millió forint bekerülési költségű fedett fürdőt létesítenek. A 2003. évi megállapodás szerint a fedett fürdő létesítéséhez a felperes a szükséges területet, az alperes 500 millió forintot, míg a már megépült Aquapark üzemeltetésével megbízott **B... Kft.** további 100 millió forintot bocsát rendelkezésre a beruházás megvalósítása érdekében. Az alperes az újabb megállapodás 2. pontjában arra tett javaslatot, hogy a korábbiak szerint megvalósítani szándékozott termálfürdő helyett egy nettó 2.500.000.000,- Ft bekerülési költségű, legalább 600 fő befogadására alkalmas, egész évben folyamatosan üzemelő fedett termálfürdő 2006. október 1. napjáig történő, valamint a fürdő mellett egy 100 lakóegységgel rendelkező 4 csillagos kategóriájú szálloda 2007. április 30. napjáig történő létesítése valósuljon meg.

E háromoldalú megállapodás egyéb rendelkezései mellett annak 9. pontja szerint az alperes vállalta, hogy a létesítményeket legkésőbb a fedett fürdőre vonatkozó 2006. október 1. napjáig, a szállodára vonatkozóan 2007. április 30. napjáig felépíti, azokra ezen időpontig jogerős használatbavételi engedélyt szerez, illetve ott a rendeltetésszerű működést megkezdzi. Az alperes kötelezte magát arra, hogy a határidő eredménytelen elteltét követő hónap utolsó napjától naponta 200.000,- Ft, legfeljebb 100.000.000,- Ft késedelmi kötbért fizet a felperes részére.

Az együttműködési megállapodás 9. pontjában foglalt szállodaépítési kötelezettségének az alperes nem tett eleget.

A felperes a **B... Kft**-nek címzett – melynek az alperes tagja – 2007. június 1. napján kelt 1-321/2007. számú levelében kifejtette, hogy a szerződést biztosító mellékkötelezettség érvényesítése iránti igénye keletkezett. Erre a levélre utalva a felperes 2008. január 9-én az alperesnek felszólítást

küldött, melyet követően a 100 millió forint összegű késedelmi kötbérkövetelés tárgyában a peres felek között többszöri levélváltás és tárgyalások után 2010. február 25. napján létrejött egy vállalkozási szerződés. Eszerint a felperes megrendelőként, az alperes pedig vállalkozóként megállapodtak a **település neve, X...** Thermálközpont területén új meleg vizes kút megépítésében. A vállalkozót az elvállalt munka elvégzéséért a megrendelő kötbérkövetelése fejében és az azzal összhangban meghatározott vállalkozói díj illeti meg, melynek összege nettó 100.000.000,- Ft + 25.000.000, Ft ÁFA átalányár. A vállalási díjat a megrendelő a vállalkozóval szemben fennálló kötbér követelésére tekintettel a kötbér összegébe beszámítja. A szerződés teljesítésének határideje 2010. szeptember 30. napja.

A létesítmény 2010. szeptember 30. napjáig nem valósult meg. A felek többszöri levélváltás során nem a szerződés módosításában állapodtak meg, hanem új szerződést kötöttek 2012. február 20. napján. Eszerint a felperes megrendelte a **település neve X...** Szabadidőközpont termál ellátásának biztosítása érdekében az alperes által készített 178/2011. tervszámú termálvíz termelőkút létesítését, kivitelezését a **település neve** 0800/28. helyrajzi számú ingatlanon, továbbá a kút bekötését a fő vízelosztó gépházba. A vállalkozói díjat a megrendelő kötbérkövetelésének fejében és azzal összhangban nettó 100.000.000,- Ft + 27.000.000,- Ft átalányárban határozták meg. Az új termálkút kivitelezését és beüzemelését az alperes a felperesi önkormányzattal szemben álló kötbértartozása fejében vállalta teljesíteni (2.1.). Az önkormányzat a vállalkozási szerződésben meghatározott műszaki tartalomnak megfelelően kivitelezett és beüzemelt termálkutat a követeléssel értékarányosnak ismerte el (2.2.). A teljesítési határidőt 2012. június 1. napjában határozták meg.

A szerződés alapján az alperes a munkát elvégezte, 2012. június 6. napján készre jelentette, ennek eredményeként a felek között 2012. június 19. napján készült átadás-átvételi jegyzőkönyvben a megrendelő a művet átvette.

A felperes keresetében az alperest 61.991.189,- Ft megfizetésére kérte kötelezni, melyből 10.202.148,- Ft a 100.000.000,- Ft-os összegű késedelmi kötbér után 2007. július 1. napjától 2008. október 12. napjáig terjedő időre számított késedelmi kamat, míg további 51.78.041,- Ft a 100.000.000,- Ft összegű késedelmi kötbérnek 2008. október 13. napjától 2012. június 6. napjáig terjedő időre járó késedelmi kamata. Kérelmét azzal indokolta, hogy a 2007. április 30-i határidő eredménytelen elteltét követő hónap utolsó napját követő napon 2007. június 1-jén haladéktalanul jelezte az alperesnek, mint vállalkozónak azt az igényét, hogy az alperessel szemben kötbérigénye keletkezett. Erről a **B...** Kft. ügyvezetőjét értesítette, ami joghatályos felszólításnak minősül, melyre figyelemmel az alperesnek 100 millió forint után késedelmi kamatfizetési kötelezettsége beállt.

A másodlagosan megjelölt 28.485.616,- Ft és járulékai igény tekintetében előadta, hogy álláspontja szerint a fizetési felszólítás (számlázás) elmaradását a perindítás pótolja, ez egyenlő a számla kiállításával, mely számla kibocsátással egyező joghatást vált ki a számviteli bizonylatként is minősülő okiratba foglalt szerződés is. Ebből következően, miután a felek között 2005. március 31. napján létrejött együttműködési megállapodásból származott 100 millió forint összegű késedelmi kötbér ellentéteként vállalt természetbeni teljesítésre vonatkozó szerződéskötés időpontja 2010. február 25-e, ekként a szerződéskötés napjától számított 30 nap elteltétől jogosult a késedelmi kamat érvényesítésére, tehát 2010. március 28-tól a készrejelentés napjáig, 2012. június 6. napjáig áll fenn a késedelmi kötbér után számított kamatidőszak. Ez összecszerúségében a felperes által kidolgozott mértékű kamatkövetelést eredményezi.

Az alperes kérte a kereset elutasítását. Álláspontja szerint a 100 millió forint összegű késedelmi kötbérkövetelés után kamatot nem köteles fizetni, figyelemmel arra, hogy a felperesi joghatályos felszólítás hiányában nem esett késedelembe.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította. Indokolásában rögzítette, hogy a Ptk. 301. §-a szerint pénztartozás esetében a kötelezett a késedelembe esés időpontjától kezdve akkor is köteles a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot fizetni, ha a tartozás egyébként kamatmentes. A kamatfizetési

kötelezettség a jogosult fizetési felszólításának (számlájának) kézhezvételétől számított 30 nap elteltével esedékes, illetve a jogosult teljesítésétől számított 30 nap elteltével, ha a jogosult fizetési felszólításának (számlájának) kézhezvétele a jogosult teljesítését megelőzte vagy a kézhezvétel időpontja nem állapítható meg.

A bírói gyakorlat szerint a fizetési felszólítás (számlázás) elmaradását a perindítás pótolja. Ezért, ha a perindítást megelőzően a jogosult nem küldött fizetési felszólítást a kötelezett részére, illetőleg számlát nem bocsátott ki, a késedelmi kamatot a gazdálkodó szervezetek között a keresetlevélnek a kötelezett részére történt kézbesítésétől számított 30 nap elteltétől kell megítélni (EBH 2010/2128. számú eseti döntés).

A GK 66. számú állásfoglalás 1. pontja szerint az ellenszolgáltatás – kivéve, ha a felek külön fizetési határidőben állapodtak meg – a szolgáltatás teljesítésekor (átadásakor) válik esedékessé. Számlázási kötelezettség elmulasztása vagy késedelmes teljesítése az ellenszolgáltatásnak a szolgáltatás teljesítésekor való esedékessé válását nem érinti, jogosulti késedelemként azonban a kötelezett – a késedelmi kamatfizetési kötelezettséget előidéző – egyidejű fizetési késedelmét kizárja.

Mindezek alapján a bíróság vizsgálta, hogy a felperes a késedelmi kamatigénye tekintetében az alperest felszólította-e. A 2007. június 1. napján kelt levél tekintetében rögzítette, hogy a levelet valóban a felperes készítette, azonban azt nem alperesnek, hanem a **B... Kft**-nek címezte. Ezért, bár az alperes a **B... Kft**-nek tagja, a felperesnek az alperessel szemben a felszólítása nem hatályosult. Rögzítette továbbá, hogy a 2008. január 9. napján írt levél sem említi a késedelmi kötbér, mint főkövetelés utáni késedelmi kamatigényt. Így tehát a jogszabály által megkívánt felszólítás nem történt.

Ezen túlmenően rögzítette, hogy a felek a 100 millió forint összegű alperest terhelő késedelmi kötbérigény körében 2010. február 25-én, majd 2012. február 20-án vállalkozási szerződést kötöttek. Mindkét szerződés egyértelmű abban, hogy a mű létrehozására, kivitelezésére a 100 millió forintos kötbér megfizetésére köteles alperes vállal kötelezettséget és a vállalkozói díj azonos az alperesi kötbértartozással. A vállalkozási szerződéssel a felek oly módon kívánták rendezni jogviszonyukat, hogy az alperes az őt terhelő kötbért nem pénzben fizeti meg, hanem annak fejében valósítja meg a 2012. február 20. napján létrejött vállalkozási szerződésben részletesen körülírt művet. Azt is rögzítették, hogy a megvalósítandó műért járó vállalkozói díjat a kötbértartozással egyenértékűnek és ezzel a mű megvalósításával a kötbértartozást teljesítettnek tekintik. Ebből következően a kötbértartozás és a vállalkozói díj forintban kifejezett összegét azonosnak vették és egymással szemben elszámolták. Megállapította továbbá, hogy a felek által kötött két új szerződés egyike sem utal arra, hogy a 100 millió forint összegű késedelmi kötbérigény után a felperesnek bármilyen kamatigénye állna fenn.

Miután az alperes 2012. február 20. napján kelt vállalkozási szerződésben megjelölt művet megvalósította, ezzel késedelmi kötbértartozását természetben teljesítette.

A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperest 28.485.616,- Ft megfizetésére kötelezni. Hivatkozása szerint a 2007. június 1. napján kelt levél az alpereshez címzett fizetési felszólítást is tartalmaz. Az első megállapodást követően az alperes késedelembe esett és 2008. október 12-ig sem teljesített. A kötbérről a klasszikus értelemben számlát kiállítani nem kell, a Számviteli törvény 166. §-a alapján a szerződés mindazon joghatások kiváltására alkalmas, mint a számla. A felek között létrejött vállalkozási szerződés egyértelműen tartalmazza a felek nevét, székhelyét, egyéb azonosító adatait, a szerződéskötéstől a felperes számla kibocsátói pozícióba került.

A felperes álláspontja szerint tehát az alperes kamatfizetési kötelezettsége – a Ptk. 301/A. § (3) bekezdés alapján – a szerződés megkötésétől számított 30 nap elteltétől, azaz 2010. március 28. napjától, az alperes, mint vállalkozó készrejelentése napjáig, azaz 2012. június 6. napjáig állt fenn.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását. Hangsúlyozta, ahhoz, hogy a felperes késedelmi kamatot követelhessen, fel kellett volna szólítania annak megfizetésére az alperest. A felperes által hivatkozott 2007. június 1-jei levél nem tesz említést késedelmi kamatról, vagy a kötbérigény után jelentkező bármilyen járulékos jellegű követelésről, csak és kizárólagosan a kötbérkövetelésre tesz utalást. Felszólítást azonban sem ez, sem a 2008. évi levél nem tartalmaz. A késedelmi kötbér kiegyenlítésre került azzal, hogy a második vállalkozási szerződés szerint megépítendő termálkút elkészült. Ezzel az alperes kötbérkövetelése – mely után felszámítható lenne a késedelmi kamat – megszűnt 2012. július 19. napján. A késedelmi kamat pénztartozás után jár a Ptk. 301. § (1) bekezdés szerint, a felperesnek akkor járhatott volna késedelmi kamat, ha abban az időpontban az alperesnek még fennállt volna pénztartozása. A késedelmi kamat járulékos jellegű követelés, mely a főkövetelés jogi sorsát osztja. A fizetési meghagyás kézbesítését követően már nem lehet késedelmi kamatigénye a felperesnek, mert nincs olyan főkövetelés, mely vonatkozásában késedelmi kamat érvényesíthető lenne. Utalt továbbá arra is, hogy a 100 millió forint nagyságú kötbér megfizetésével az alperes nem esett késedelembe, miután teljesítési határidejét a felek akaratából a természetbeni teljesítés képezte.

A fellebbezés nem alapos.

A perbeli jogvita szempontjából annak volt jelentősége, hogy a felperesnek a 2005. március 1. napján kötött megállapodásban foglaltak alapján a késedelmes teljesítés esetére kikötött kötbérkövetelése mikor vált esedékessé. A késedelmi kötbér esedékessé válik, ha megszűnik a késedelem, vagy ha a követelés a kötbérmaximumot eléri.

A szerződés szerint a felek napi 200.000,- Ft, maximum 100 millió forint késedelmi kötbért kötöttek ki. Késedelem esetén ezért a kötbér a maximumot 500 nap alatt érte el, ami 1 év 135 nap késedelmet jelent. Figyelemmel a teljesítési határidőre és a szerződésben szereplő 30 napos türelmi időre, 2007. június 1. napjától a kötbér a maximumot 2008. október 12-én érte el. Megállapítható tehát, hogy a késedelmi kötbér ekkor – 2008. október 12-én, külön számlázás nélkül – esedékessé vált.

A Ptk. 246. §-ában szereplő kötbér a szerződés megerősítésére szolgál, a szerződő fél a megjelölt szerződésszegés esetére meghatározott pénzösszeg megfizetését vállalja. A kötbér az átalány-kártérítés funkcióját tölti be, ezért – a kártérítéshez hasonlóan – a kötbér a vagyoni hátrány bekövetkezésével – a kárösszeg külön számlázása nélkül – esedékes. Az általános forgalmi adóról szóló törvény (Áfa. tv.) 2. § a) pontja szerint adót az adóalany által belföldön és ellenérték fejében teljesített termékértékesítésre, szolgáltatás nyújtására kell fizetni. Az Áfa. tv. 159. § (1) bekezdése szerint a 2. § a) pontja szerint a termék értékesítője, és a szolgáltatás nyújtója köteles a számla kibocsátására.

Az Áfa. tv. alkalmazásában azonban a 259. § 6. pontja alapján ellenértéknek a kártérítés nem minősül, ezért a kártérítés összegéről – így a kötberről – számla kiadása nem szükséges.

Az esedékessé vált maximális összegű késedelmi kötbér után a járulékos késedelmi kamatfizetési kötelezettség külön felhívás, számlázás nélkül – amíg ki nem egyenlítik – a törvény erejénél fogva áll fenn (Ptk. 301. § (1) bekezdés). A késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja tekintetében a főkötelezettség, azaz a késedelmi kötbér esedékességének van tehát jelentősége.

Jelen esetben a „fizetési” kötelezettségének alperes természetben tett eleget, amikor 2012. június 6-án készrejelentést követően átadta a felperesnek a külön megállapodás szerinti kútat 2012. június 19-én. Így tehát a felperest – ahogy azt helyesen az 1/F/59. számú keresetlevélhez csatolt mellékletben is megjelölte – késedelmi kamatkövetelés 2008. október 13-tól 2012. június 19. napjáig illette meg a 100 millió forint késedelmi kötbér után.

A felperes a fellebbezésében 2010. március 28-tól 2012. június 6-ig számította az alperes kamatfizetési kötelezettségét, így a fellebbezése 28.485.616,- Ft késedelmi kamatigény

érvényesítésére vonatkozott. A felperesnek arra joga van, hogy mint jogosult, az őt megillető késedelmi kamat összegét, a jogszerűen járó összeghez képest kisebb összegben jelölje meg.

A keresetlevélben, illetve az elsőfokú ítélet tényállási részében részletesen szerepel, hogy a felperesnek a 2005. márciusában létrejött együttműködési megállapodásból adódóan keletkezett a késedelmi kötbérigénye, mely 2007. június 1-től napi 200.000,- Ft, a maximumot elérve 2008. október 12-én 100 millió forint volt. A késedelmet követően ugyanakkor a felek közötti – évekig tartó – egyeztetések a késedelmi kötbér egyezség keretében történő rendezésére irányultak. Az időben elhúzódó folyamat részeként jött létre végül a 2012. február 20-án kelt vállalkozási szerződés, melynek alapján a teljesítés – 2012. június 6-i készrejelentés után – 2012. június 19-én megtörtént.

A szerződés 2.1. és 2.2. pontja kifejezetten rögzíti, hogy a termálkút kivitelezését az alperes az önkormányzattal szemben fennálló 100 millió forint kötbértartozásának fejében teljesíti. Az önkormányzat pedig a vállalkozási szerződés alapján a műszaki tartalomnak megfelelően kivitelezett termálkutat a követeléssel – kifejezett jognyilatkozata szerint – értékarányosnak ismerte el.

Megállapítható tehát, hogy az alperes természetbeli kivitelezése a teljes felperesi követelés kielégítésére irányult, beleértve a késedelmi kötbért és annak járulékait is. Az alperes által kivitelezett termálkút – a felperes szerződési nyilatkozata szerint is – a felperesi kötbérköveteléssel értékarányos.

A felek e jognyilatkozataikkal a Ptk. 240. § (3) bekezdése szerint a korábbi szerződésből eredő vitás kérdéseket – a késedelmi kötbértartozást – egyezséggel rendezték, a szerződéskötést megelőző levelezések is erre irányultak. A késedelmi kötbérre, mint főkövetelésre vonatkozó egyezség – melyet az új vállalkozási szerződés fogalmaz meg – kiterjedt a késedelmi kötbér járulékára, a késedelmi kamatra is. Ezt alátámasztja a Ptk. 293. §-ának rendelkezése is, miszerint a jogosult a teljesítést a költségek levonása után, először a kamatra számolja el. A természetbeli teljesítéssel az alperes a tőketartozást megelőzően esedékes kamatot is rendezte. Így tehát megállapítható, hogy a felek a szerződés megkötésével a kötbértartozásból eredő vitás vagy bizonytalan kérdéseket a vállalkozási szerződés megkötésével rendezték, és a felperesnek továbbiakban késedelmi kamatkövetelése nem áll fenn.

A fentiekre tekintettel az ítélet tábla a Pp. 253. § (2) bekezdésében foglaltak alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az indokolásban szereplő eltéréssel helybenhagyta.

A felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért az alperes részére perköltség fizetésére köteles, melynek mértékét az ítélet tábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése, illetve (5), (6) bekezdésében foglaltak alapján mérsékelt összegben állapított meg, a kifejtett ügyvédi munka mennyiségét is figyelembe véve.

A felperes illetékmentessége folytán le nem rótt illeték viseléséről az ítélet tábla a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-ában foglaltak alapján rendelkezett.

S z e g e d , 2015. május 28. napján

Dr. Kemenes István sk.. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó sk.
a tanács elnöke előadó bíró

Dr. Dobler László sk.
táblabíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő